Eni 2024-cü yılımız kutlu hem mutlu olsun!

Yaşa, benim Halkım!

Ana Sözü

ANA SÖZÜ 1988

www.anasozu.com

№ 23-24 (834-835) | 22 Kırım ay (dekabri) 2023 | Paası - 7 ley 00 bani

Eşecik öldü: Gagauziyanın mezarından titsi bir esmä eser

2023-cü yılın Canavar ayın (oktäbri) 12-dä biz yazdıydık "Hepsi uurlarda deputatların Kongresi toplanıncak eşecik var nicä ölsün" adlı haberi, neredä sansın fal atmışık, ani bu Kongers, nicä neetä koyulmuştu, Kırım ayın (dekabri) 9-da olmayacek.

Kasımın 28-dä, Gagauziya Halk Topluşu 12 oylan aldı karar, ani Gagauziyanın "Hepsi uurlarda deputatların Kongresi"ni Kırım ayın (dekabri) 9-da yapmamaa da geçirmää onu belli olmayan bir günä.

Bu karar için dä temelä alınmış uydurma bir "Gagauz Yeri aksakallar birlii" kuruluşun danışması, neredä "nasaat" veriler bütün gagauz halkın adından seçilän deputatlara ne yapmaa.

Fasıl iş! Stalin zamannarına benzeyänbir bir iş! Şaşmaa da buna diil lääzım, zerä o bunaklık "nasaat" kiyadını okuduunan oradan, sansın Gagauziyanın mezarından, titsi bir esmä eser.

Akademik hem poet Todur ZANET, Gagauz Millli Gimnanın avtoru

2023-cü yılda "Ana Sözü" – 35 yaşında oldu!

Bu yıl Harman ayın (avgust) 14-dä "Ana Sözu" gazetamız tamamnandı 35 yılını hem büünkü günädän, Türkiye yardımınnan da, hep ayakta kaldı.

Biz, beki, şindi "Ana Sözü"n 35 yılı temasına genä dönmeyeceydik, ama te, artık dört ay sıravardı, internet sayfalarında, taa çok Facebookta yalancılar hem yalancıykalar bu konuda türlü aslı olmayan işleri yazêrlar. Taa doorusu büük yalannar yazêrlar.

Onuştan, "Ana Sözü"n kurulması hem yaşaması temasını açık brakarak, karar aldık kimi ufak açıklamalaralan tiparlamaa 5 yıl geeri sayfalarımızda yazdıımız "Bunu lääzım bilsin insan: Neçin "Gagouz Sözü" "Ana Sözü" oldu? Kim Gagauzlaa karşı gitti? "Ana Sözü"n hem da latinitanın dolayında dönän yalancılar kim?" yazısını, çünkü insannar hem dünnää lääzım bilsin KİM yalancı hem yalancıyka, KİM Gagauzluun hem gagauzların duşmannarı hem KİM hepsi bu mındarlıı dünneyä daadêr.

Oku 2-ci hem 7-ci sayfalarda

Todur ZANET: "Gagauzların kulturası durmamayca filizlensin deyni, ona hepsimiz birliktä izmet edelim lääzım"

Nazım HİKMET türk dünnääsını bireri topladı

Türkiye Respublikasının 100 yılı kutlamaları çerçevesindä, Türkiyenin Erzincan Binali Yıldırım Universitetın ev saabiliindä hem Türkiyenin Son Başbakanı Binali YILDIRIMın katılımasınnan, oldu "Çağdaş Türk Dünyası Ortak Edebiyatının İnşası ve Nazım Hikmet Çalıştayı", ani ilgiliydı bu Universitetın Prof. Dr. Ali KAFKASYALInın hazırladı "Büyük Türk Şairi Nazım Hikmet ve Türk Dünyası" adlı kiyadınnan. *4-cü sayfa*

Ölä dä Evropada uşak az duardı, şindi sä çarıklar heptän silindi

"Vatican News" açıklamasına görä Katolik klisesi kendi episkoplarına izin verdi, ani onnar "hayırlasınnar biri-birlerini yalayan karıların, biri-birlerini kıçlarına kakakan adamnarın, çift seksli eriflerin" arasında evlenmekleri.

Bu dokumentın alınmasınnan, Katolik klisesi, maamilä surat, Allahın acızganı olarak, aramıza manaflıı hem türlü mındarlıı sokmaa işini ilerleder.

Kasım ayın başında Katolik klisesi izin verdi, ani bu türlü insannar var nicä vatiz olsunnar hem steunoz etsinnär.

Hepsimiz tutêrız aklımızda, nicä yaklaşık bir yıl geeri Rim Papası Franţisk söledi, ani "Allaa hepsi uşaklarını sever ölä, nicä onnar var" da teklif etti katolik episkopları selemlesinnär biri-birlerini yalayan karıları, biri-birlerini kıçlarına kakakan adamnarı, çift seksli erifleri.

Bunu lääzım bilsin insan: Neçin “Gagouz Sözü” “Ana Sözü” oldu? Kim Gagauzlaa karşı gitti? “Ana Sözü”n hem da latiniţanın dolayında dönän yalancılar kim?

(“Ana Sözü” 30 yıldönümünä Gagauziyanın Mariya MARUNEVÇ adına bilim-aaraştırma Merkezindä “Ana Sözü” gazetasının baş redaktorunun, akademik Todur ZANETin sözü hem kimi eni açıklamaları)

2018-ci yılın Harman ayın 14-dä oldu 30 yıl, nicä çıktı “Ana Sözü” gazetasının ilk nomerı. Ama “Ana Sözü” kurulmadı 1988-ci yılın Harman ayın 14-dä. O kuruldu bu gündän birkaç ay ileri. Yanılamrsam, 1988-ci yılın Baba Marta ayında Moskvada ozamankı Sovetlär Birliin Komunist Partiyasının (SBKP) Merkez Komitetı (MK) aldı karar bölä bir gazeta, “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının eki olarak, çıksın. Hep orada bulgarlara da bölä dir gazeta kuruldu. Lääzım islää annayasınız, ani Moldaviya almadı karar. Moldaviyada biz annadamadık, ani gagauzlara lääzım bölä gazeta.

İsteerim biläsiniz, ani o Moskvadakı kararda yazılıydı diil “Ana Sözü” gazetası, ama “Gagauz Sözü” gazetası açmaa. Bu adı teklif ettiydi Moldova Yazıcılar Birliin Gagauz yazıcıların sekţiyasına girän yazıcılar.

Karar alındıynan bulgarlar artık birkaç sayı çıkardıydılar, ama biz çıkaramardık. Diil ondan ani gazetaları hazırlayamardık – hazırlayardık! Ama problema çıktı gazetanın adında. Biz gazetanın adını klişedä “Gagouz Sözü” yazdık. Moldova Bilimnär akademiyasının Gagauzovedeniye bölümü sa bütünnä “GAGOUZ” lafına karşıydı. Oradakı işçilär Stepan KUROGLU, Mariya MARUNEVİÇ, Nikolay TUFAR, Gavril GAYDARCI hem başkaları durmamayca yazardılar kiyat Moldaviya Komunist Patriyasının MKsına, ani bölä olmaz olsun.

Büün da sayêrım, ani Dionis TANASOGLU, Nikolay BABOGLU hem Todur ZANET dooruydular, da GAGAUZÇA lafı lääzım yazmaa “gagouz” (“gag+oguz”), ani geler “Oguz” sözündän, ama diil “gaga+uz”. Bütün dünnää tanıyêr, ani gagauzlar oguzlardan gelerlär, sade Moldova Bilimnär akademiyasının Gagauzovedeniye bölümü bunu tanımaa istämedi. Sora da, açan gazetanını adını “Ana Sözü” yaptık da gazetada hep okadar yazardık “gagouz” hepsi “bilimcilär” bizä karşı gidärdilär MKya yazardılar kiyat hem istärdilär “gagauz” yazalım, zerä biz bozarmışık dilimizi, bozarmışık adımızı, näända sa uydurumuşuk.

Birkaç yıl geçtiynän, 1991-ci yılın Çiçek ayın (aprel) 26-da Çadırdakı Bütünbirlikli “Üülen-Günduusu Evropada türklär hem da gagouzların etnokultura ilerlemesinin problemaları” bilim konferenţiyasında, ozaman akademik taa olmayan, Prof. Dr. Mihail GUBOGLU tribunadan bu konuyu açıkladı, dedi «в гагаузском языке должно быть «гагоуз», но в русском языке безударное «о» превращается в ударное «а». Поэтому на гагаузском надо писать «гагоуз», но эту тему закрываем».

Bän sayêrım, ani en büük yannışlık o, ani gagauzlar gagauzça gagauz lafını yazmêêrlar gagouz. Bununnan biz kestik bitki ipi, ani baalardı bizi Oguzlarlan. Konstantin İREÇEK 1891-ci yılda kendi kiyadında “Das Fürstenthum Bulgarien” yazdı, ani ilkin kim buldu gagauz lafında “oguz” yada “uz” lafına yakınnıı hem açıkladı onu var bulgar aydınnadıcısı, poetı, folklorcusu hem publiţistı Petko Raçov SLAVEYKOV (1827-1895). Bu oldu 1860-cı yıllarda.

Taa sora, açan bän başladım kullanmaa “millet”, “memleket” “başkan” gibi lafları “Ana Sözü”ndä Stepan KUROGLU, Mariya MARUNEVİÇ, Nikolay TUFAR hem Gavril GAYDARCI, Moldova Bilimnär akademiyasının Gagauzovedeniye bölümü adından, genä yazdılar bir kiyat Komunist Patriyasının MKsına da o kiyatta yazmıştılar “Занет отуречивает гагаузский язык”. O kiyadı cuvap için ŢKdan yollamıştılar “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının baş redaktoruna Viktor Mihayloviç LEBÖDKİNä. Canabisi o kiyatlan geldi benim kabinetinä da verdi onu okuyayım. Bän okudum da dedim: «Как можно отуречивать тюркский язык?» Viktor Mihayloviç gülümsedi da dedi: «Хорошо, подготовьте ответ по своему усмотрению».

Şindi dönelim 30 geeri gazetanın adına. Bulgarlar çıkarêr bir nomeri, çıkarêr ikinciyi, üçüncüyü hazırlêêrlar – bän sa çıkaramêêrım. Neçin çıkaramêêrım? Neçin zerä gagauz aydınnarı bölündü ikiya. Bir taraftan – Dionis TANASOGLU, Nikolay BABOGLU hem Todur ZANET. Öbür taraftan – Gagauzovedeniye bölümünün işçileri Stepan KUROGLU, Mariya MARUNEVİÇ, Nikolay TUFAR, Gavril GAYDARCI hem başkaları, ani durmamayca ŢKya yazardılar, Moskvaya yazmazdılar. Açan biz Moskvaya yazdıydık, ani bizä, gagauzlara, lääzım gazeta, onnar bizdän tutmadılar. Şindi sa korkunç kostekleri koyardılar.

“Sovetskaya Moldaviya” gazetasının cuvapçı sekretari Viktor Nikitoviç ÇALIY bana yardım edärdi gazetayı düzmää, erleştirmää, donaklamaa. Hazırlêêrız nomeri, ama o çıkmêêr. Girerim onun kabinedına: “Näbayım?” O deer: “Sus. Ko onnar yazsınnar. Sän sus. Sık dişlerini da ilk nomer çıksın. Nezaman da olsa, ama çıksın. Sora sän aazını açacan”.

Bir günü “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının baş redaktoru Viktor Mihayloviç LEBÖDKİN çaardı beni da dedi: «Фёдор Иванович, давайте последний раз собираемся и решаем. ЦК давит». Da toplandık: baş masada Lebödkin, bän hem Çalıy, sol masada – Dionis TANASOGLU hem Nikolay BABOGLU, saa masada – akademiya. Kavga! Ortalık patlêêr! Biz sayêrız, ani gagouz, akademiya – “gaga!”, “gaga!”, “gaga”dan geleriz!

Son-sonunda Lebödkin iilti bana başını da yavaşıcık sordu: «Фёдор Иванович, а как «Родное слово» будет на гагаузском?» Deerim: “Ana Sözü”. «Давайте, предлагайте!» Kalktım da dedim: “İslää, kavgayı kesmää deyni, gazetanın adı olacek “Ana Sözü”!”

Bu aslısı. Bunu lääzım bilsin insan – “Ana Sözü” gazetanın ilk adıydı “Gagouz Sözü”!

“O yalancıyka, ani sizdä iştä sayılêr, hiç kızarmadaan yalannarından, yazmış kendi kiyadında, ani o “Ana Sözü”n gazetasının kurucularından biriymiş. Şindi onun yalanını, Türkiyedän başka bir yalancı, ani kendisinä büük gagauzolog deer – Nevzat Özkan, literatura enţiklopediyasına yazdı, da bütün dünnää bu yalanı aslı olarak kableder”. O yalancıyka taa bir yalan yazmış, ani o korespondet işlemiş. O 15.07.1988-dä korektor geldi, da sekiz aydan sora, korektor da gitti. Gazetaylan ilgili var başka yalannarı da, am şindi aazımın dadını bozmaa istämeerim.

По настоянию гагаузской творческой интеллигенции и согласно разрешению правящей тогда Коммунистической партии, было принято решение о открытии Республиканской гагаузской газеты «Ана сёзў» (“Ana sözü”), куда О.К.Радова была рекомендована гагаузской секцией Союза Писателей Молдовы в качестве корреспондента, литработника, корректора-переводчика. Таким образом, она с августа 1988 года является штатным работником редакции гагаузской газеты «Ana sözü», первым ее корреспондентом и одним из основателей. Работая в редакции газеты, она выполняла весь цикл работы: писала

СВЕДЕНИЯ О РАБОТЕ

№ записи	Дата: число	месяц	год	Сведения о приеме на работу, и об увольнении (с указанием ст.ст.)	о переводах на другую работу причин и со ссылкой пункт закона)	На основании чего внесена запись (документ, его дата и номер)
1	2			3		
14	15	07	1988	Уволена пр		
				Редакция		
15	15	07	1988	Зачислена по		
16	16	05	1989	Уволена с		

Olaga RADOVANnın kiyadından fragment hem onun “Trudovaya knijka”sının sayfası.

O, ani gazeta kuruldu yazıcıların çalışmasınnan, onnara kolaylık verildi gazetanın redaktorunu da koymaa. Moldova Yazıcılar Birliindä toplandı Gagauz yazıcıların sekţiyası. Vardılar Dionis TANASOGLU, Nikolay BABOGLU, Stepan KUROGLU. Çaardılar bizi. Geldik – Petri ÇEBOTAR, Stepan BULGAR, Todur MARİNOGLU hem Todur ZANET. Todur ZANET dizidä bitkiydi. Bän işlärdim prorab stroykada, kazanardım pek islää. Burada sa teklif edilärdi 130 rubli zarplata. İlkin sordular Bulgara. O dedi, ani bu zarplataya orayı gitmeyecek. Teklif ettilär Marinogluya. O profesionalnıy jurnalist. O dedi, ani erleşmiş artık küüdä. Herliim burada olaydı geçeciydi gazetaya. Sora teklif edildi Çebotarä. O da söledi, ani bu diil onun için, burada lääzım organizator hem dişli olmaa hem da, ani o bilim uurundan atılmaa istämeer.

Kaldım bän. Bana teklif ettiynän, kayıl oldum. Raametli Baboglu, topracıı ilin olsun, dedi: “Sän orada okadar para kabledersin hem okadar kolaylıın var da sän burêy bu zarplataa mı geçersin?” O işimi bilärdi, zerä açan kabletti kvartira, bän, stroykadan insannarı yollayıp, bir kapeykasız ona bir aftanın içindä kvartirasına remont yaptım.

Bän kayıl oldum da geçtim 130 rubliya “Ana Sözü” gazetasına redaktor. Ama Allaa büük! “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının strukturasına görä, onun eklemesinin redaktoru zavotdelommuş da benim zarplatam birdän 350 rubli oldu. Biraz da gonorar ödärdilär da bu iş büüdü. Birkaç aydan sora, bunu üürenip, redakţiyaya geldi Stepan BULGAR da üfkäylän dedi: “Bän bu erdä lääzımdı olıym!” Bän kalktım erimdän da dedim: “Geç! Ama işi yapamaycan, zerä haylazsın hem insannarlan lafetmää bilmeersin!” Da o, nicä geldi, ölä da gitti, birtaan ömür boyunca içindä kin saklayıp hem kini besleyip.

Söz gelişi, açan bän başladım Moldova televidniyasında “Bucaan dalgasında” kolverimi yapmaa hep Stepan BULGAR yazmıştı bir amazçı kiyat orayı da, neredä yazmıştı «Занет каверкает гагаузский язык».

Bölä başladık yolumuza. Hiç bir kerä unutmayıp, ani gazetada yazılı olannar lääzım aslı olsunnar, zerä orada kalêr aslı istoriya, ölä, nicä o istoriya var. Şindi sa hererdä yalan hem yalancılık. Aslı gazetacılık kalmadı. Kuvetlerä izmet edän gazetacılar da hiç düşünmeerlär, ani yalannar insannarı yaralêêr, kimär kerä öldürer da.

Bän geldiinän gazetaya yazardım gagauzça, ama naşey o gazetacılık, bän bilmäzdim. Bän, prorab olarak, geldim bir kanistru şaraplan hem kaurmaylan. Kalanını bana “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının zaametçileri üürettilär: “Sovetskaya Moldaviya” gazetasının cuvapçı sekretari Viktor Nikitoviç ÇALIY, propoganda bölümün başı Evgeniy Dimitrieviç PODGORNOV, kolverimci Vasiliy VERBİŢKİY hem bütünnä kolektiv! Burada bän üürendim naşêy o strokomer, kolonka, şrift, kegel, maaza, verstka, montaj. Viktor Nikitoviç ÇALIY hepsini üüretti. O därdi: «Есть материалы «нержавейки» и есть материалы срочные». O material büün çıkmarsa gazetada, yaarın o material ölü. Hem taa bir iş, açan bän tanıştım Viktor Nikitoviç ÇALIYlan o bana dedi: «Фёдор Иванович, запомните – одна запятая может убить человека. Поэтому, если Вы сомневаетесь хоть в одной запятой, материал не должен пойти в газету!» Bu lafları pek islää aklımda tuttum hem onnar ömürümün temel kuralı oldular. Hiç bir kerä onnardan atılmadım.

Nicä da olsa, zar-zor, 1988-ci yılın Harman ayın 14-dä çıktı “Ana Sözü”n ilk nomerı. Bişeydän başlayıp 1988-ci yılın sonunda tirajımız 8 bini geçti, 1989-cu yılda artık 21236 ekzeplärdı, 1990-cu yılda 76108 ekzemplära etiştik. Da 1991-ci yılda geeri çekinmää başladık. Tiraj 6877-şä indi. Bu oldu o üzerä, ani o yıldan beeri bizi çıkardılar “Halklar arası gazetalar katalogundan”. Açan biz bu katalogtaydık “Ana Sözü”nä bütün

Taa ötää 7-ci sayfada

Ölü şeydän duan iş yok nasıl dolu çıksın, kara yımırtalar da yok nicä biyazasın

Cümnenin gözlerini boyamaa deyni zaman-zaman Moldova Parlamentında toplanêr ölä denilän Moldova hem Gagauziya arasında parlamentlar arası çalışmak grupası, angısının taa bir toplantısı oldu Kişinevda 2023-cü yılın Kırım ayın (dekabri) 5-dä.

Taa baştan urgulêrız, ani, bizä türlü mancalar dadında ne dä annatmaa savaşsalar, bu toplantı da kof çıktı, zerä yok nicä dolu çıksın iş, angısı taa baştan ölü şeydän duuma.

Hem bunda diil kabaatlı Moldovanın büünkü kuvetleri (oku PAS partiyası), ama kabaatlı hepsi kim bu kofluu yarattı, kim, Moldova hem Gagauziya arasında parlamentlar arası çalışmak grupasının kurulmasından beeri (taa 2014-cü yıldan), Moldovada kuvettä bulundular: demokratlar da, komunistlär dä, soţialistlär dä, şindikilär dä.

Esap alarsanız ilktän komisiyanın, sora da grupanın toplantılarında sade masaların başında oturan eriflerin simaları hem bizä titsi bakışlarlan bakan suratlar diişti – kalan işlär hep geeri tepti.

Hepsi onnar (demokratlar da, komunistlär dä, soţialistlär dä, ilktän PAS ta) Gagauziyanın işlerini doorutmaa hem kaavileştirää deyni çalışmaları için bizä hep masal annattılar. Şindiki masal da aslıya çıkmayacek, zerä sanmêêrız, ani ölü şeydän duan iş var nasıl dolu çıksın, kara yımırtalar da, biyazayıp, çılk çıkmasın.

Not. Gagauziya Halk Topluşu deputatların 17 oyunnan (11 karşı çıktı) Kırım ayın (dekabri) 12-dä aldı karar, ani Gagauziya tarafı durgudêr ölä denilän Moldova hem Gagauziya arasında parlamentlar arası çalışmak grupasında kendisinin pay almasını.

«Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» kiyadın 50-ci yılına

50 yıl geeri Moskvadakı "Sovetskaya enţiklopediya" izdatelstvosunda çıktı «Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» kiyadı.

«Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» hazırlandı MSSRın Bilgi akademiyasının Dil hem literatura institutu kanadı altında hem onu düzdülär gagauz bilim insannarı G. A. GAYDARCI, E. K. KOLŢA, L. A. POKROVSKAYA hem B. P. TUKAN. Laflıın redaktoru oldu Prof. N. A. BASKAKOV.

«Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» kiyadın 50-ci yılınnan ilgili olarak, Komrat Devlet Universitetında, Kırım ayın (dekabri) 1-dä, geçti ""Gagauzça-rusça-moldovanca sözlük"ün 50. yılına adanmış "GAGAUZİYA: dil, istoriya, kultura" I-ci halklararası bilim-praktika konferenţiyası.

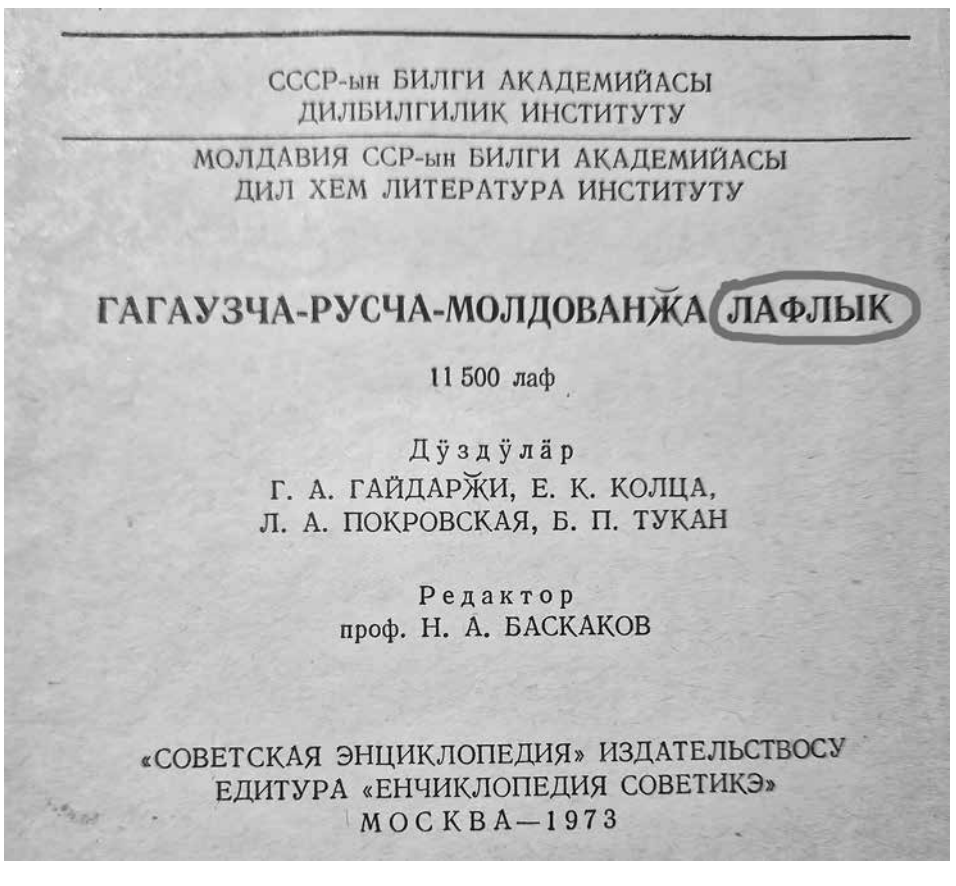

СССР-ын БИЛГИ АКАДЕМИЙАСЫ
ДИЛБИЛГИЛИК ИНСТИТУТУ

МОЛДАВИЯ ССР-ын БИЛГИ АКАДЕМИЙАСЫ
ДИЛ ХЕМ ЛИТЕРАТУРА ИНСТИТУТУ

ГАГАУЗЧА-РУСЧА-МОЛДОВАНЖА ЛАФЛЫК

11 500 лаф

Дўздўлăр
Г. А. ГАЙДАРЖИ, Е. К. КОЛЦА,
Л. А. ПОКРОВСКАЯ, Б. П. ТУКАН

Редактор
проф. Н. А. БАСКАКОВ

«СОВЕТСКАЯ ЭНЦИКЛОПЕДИЯ» ИЗДАТЕЛЬСТВОСУ
ЕДИТУРА «ЕНЧИКЛОПЕДИЯ СОВЕТИКЭ»
МОСКВА—1973

Nestenin ucunnan yapılan bilim: sozlük yoktu, vardı LAFLIK

Kırım ayın (dekabri) 1-dä Komrat Devlet Universitetında geçti bir bilim-praktika konferenţiyası, ani adanmıştı dünneydä olmayan bir kiyada: "Gagauzça-rusça-moldovanca sözlük" kiyadına.

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DIN COMRAT
KOMRAT DEVLET UNİVERSİTETİ
КОМРАТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

"GAGAUZCA–RUSÇA–MOLDOVANCA SÖZLÜK'ÜN 50. YILINA ADANMIŞ «GAGAUZİYA: DİL, İSTORİYA, KULTURA» ADLI I. HALKLARARASI BİLİM–PRAKTİKA KONFERENŢİYASI

Konferenţiyanın haliz adıydı ""Gagauzça-rusça-moldovanca sözlük"ün 50. yılına adanmış "GAGAUZİYA: dil, istoriya, kultura" I-ci halklararası bilim-praktika konferenţiyası. Ama 50 yıl geeri bölä bir kiyat çıkmadı. 50 yıl geeri «Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» kiyadı çıktı. Bu konferenţiya da «Гагаузча-русча-молдованжа лафлык» kiyadına lääzımdı adansın.

Neçin yazêrım bunnarı – HALİZ BİLİM nestenin ucunnan yapılmêêr hem BİLİMDÄ ufak-tefek yannışlıklar diil lääzım olsunna. Çünkü onnar yapılırsa, YAPANNAR bilimi bir tarafa saptırêrlar da, yıllardan sora, o ufak-tefek yannışlıklardan büük yalannar yumaklarınnan dünneyä gelerlär.

Bu bilim-praktika konferenţiyasını hazırlayan kocaman 19 kişik bir "Bilim komiteti" bunu görmediysä hem annamadıysa, ozaman sıradan bir insan neredän var nicä görsün hem annasın dooruluk hem aslısı neredä.

Akademik hem poet Todur ZANET,
Gagauz Millli Gimnanın avtoru

Nazım HİKMET türk dünnääsını bireri topladı

“Büünkü türk dünnääsı ortak literaturasının düzülmesi hem Nazım Hikmet masterskayası”

Türkiye Respublikasının 100 yılı kutlamaları çerçevesindä, Türkiyenin Erzincan Binali Yıldırım Universitetın ev saabiliindä hem Türkiyenin Son Başbakanı Binali YILDIRIMın katılmasınnan, oldu bir simpozium – “Çağdaş Türk Dünyası Ortak Edebiyatının İnşası ve Nazım Hikmet Çalıştayı” (“Büünkü türk dünnääsı ortak literaturasının düzülmesi hem Nazım Hikmet masterskayası”), ani ilgiliydı bu Universitetın Prof. Dr. Ali KAFKASYALInın hazırladı “Büyük Türk Şairi Nazım Hikmet ve Türk Dünyası” adlı kiyadınnan.

Simpoziumun protokol sözlerinnän zalda bulunannara danıştılar Erzincan Binali Yıldırım Universitetın rektoru Prof. Dr. Akın LEVENT, Erzincan Binali Yıldırım Universitetın literatura fakultetın Türk dili literaturası kafedrasının azası Prof. Dr. Ali KAFKASYALI, Erzincan Valisi Doç. Dr. Hamza AYDOĞDU, Türk dünääsının Aksakallar Konseyi Başkanı hem Türkiye Respublikasının Son Başbakanı Binali YILDIRIM.

Protokol sözlerindän sora, Prof. Dr. Ali KAFKASYALI başkannıında simpoziumun açılış oturumu başladı, neredä Prof. Dr. Ali KAFKASYALInın “Büyük Türk Şairi Nazım Hikmet ve Türk Dünyası” adlı kiyadı hem Nazım HİKMETin yaşaması hem yaratmaları için kendi bakışlarını insannara açıkladılar: Akademik hem türkolog Todur ZANET (Gagauziya), Dr. Oholmaya SAFAR (İran), Prof. Dr. Osman EMİN (Poyraz Makedoniya), Prof. Dr. Farrukh KHAMRAEV (Uzbekistan), Prof. Dr. Askar MEDETOV (Kırgızstan), türkolog Nurten Remzi HAMİD (Bulgariya), türkolog Makvala KHAREBAVA (Gruziya), Prof. Dr. Aleksey ARZAMAZOV (Rusiya), Prof. Dr. Aynur NOGAEVA (Kazahstan), Doç. Dr. Yakup ÖMEROĞLU (Türkiye).

Bundan sora Türkiyenin Kafkas Universitetın devlet konservatoriya orkestrası tarafından “Türk Dünyası ve Nazım Hikmet Şarkıları” adlı konţert düzennendi.

Simpoziumun ikinci payında “Çağdaş Türk Dünyası Ortak Edebiyatının İnşası ve Nazım Hikmet Çalıştayı”na katılan türkologlar, tombarlak masa başında, fikir açıklamaları hem diişmeleri uurunda uzun bir toplantı yaptılar.

Simpozim zamanında Akademik hem türkolog Todur ZANET, Erzincan Binali Yıldırım Universitetın rektoru Prof. Dr. Akın LEVENTä vererăk, baaşladı bu Universitetın bibliotekasına “GAGAUZLUK: Kultura. Ruh. Adetlär” enţiklopediyasını hem 3 tomnuk gagauz kulturasının altın fondunun “Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” bilim kiyatlarını, ani bu 3 kiyattan oluşêr: “Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” 1-ci kiyadı – “Gagauz halk masalları”, “Gagauz Folk Tales”, “Poveşte populare găgăuze”, «Гагаузские народные сказки»; 2-ci kiyadı – “Gagauz türküleri, söleyişleri, bilmeceleri”, “Gagauz songs, Proverbs, Riddles”, “Cântece, proverbe, ghicitori găgăuze”, «Гагаузские песни, пословицы, загадки»; 3-cü kiyadı – “Gagauz yortuları, adetleri, sıraları”, “Gagauz Holidaays, Customs, Riters”, “Sărbători găgăuze, tradiţii, obiceiuri”, «Гагаузские праздники, обычаи, обряды».

Gagauziyada “Gagauz şarap yortusu – 2023” bakıldı

Gagauzların en büük yortularından birisi olan Kasım yortusuna (Kasımın 7-si) karşı, Kasım ayın 4-dä, Gagauziyada sıradakı “Gagauz şarap yortusu – 2023” bakıldı.

“Gagauz şarap yortusu – 2023” geçti Gagauziyanın baş kasabasının Komradın baş meydanında. Burada kurulan stenadan yortunun musaafirlerinä danıştılar Gagauziya Başkankası Evgeniya GUŢUL hem Gagauziya Halk Topluşun Başı Dimitriy KONSTANTİNOV. Sora da meydanda Gagauziyanın artistleri hem ansamblileri gösteri yaptılar.

Bu iş başarıldıynan, Gagauziya öndercileri, İspolkom azaları, GHT deputatları, kimi Moldova partiyaların azaları kurulan aulları gezdilär, şaraplan hem gagauz milli imeklerinnän ikramnandılar. İsteyinnerä deyni el ustaların panayırı kurulmuştu.

Bütün gün hem avşam “Gagauz şarap yortusu – 2023” musaafirlerinä stenadan çaldılar Gagauziya hem yabancılıktan gelän türkücülär hem ansamblilerin artistleri oyun oynadılar.

Atarak bakışı geçteki yıllara, bu yılkı “Gagauz şarap yortusu” biraz taa sadecä bakıldı. Çünkü ertesi günü, Kasımın 5-dä vardılar erindeki seçimnär, dä primarlaa hem sovetniklää kandidatlar yoktu nicä taa derindän bu işä koşulsunnar. Onun için küülerin aulları birazçık yufkaca görünärdi.

Hem taa bir iş, geçteki yıllara görä, Türkiye Gagauziya Komrat Başkonsulu Adnan HAYALdan kaarä, Moldovada buunan yabancı diplomatlar hem diplomatiya misiyaların temsilcileri bu yortuya gelmedilär hem o gündä Gagauziya insannarını saymadılar.

Zagrebta 15-ci Bosniya-Gerţog kultura günneri geçti

Horvatiyanın baş kasabasında Zagrebta 15-ci Bosniya-Gerţog kultura günneri (23-28 Kasım) geçti, angıları adandı Bosniya-Gerţog devletin kurulmasının (ZAVNOBİH) 80-ci yılına hem Zagreb boşnak aınnıklaı Konseyinin kuruluşunun 20-ci yıldönümünä.

Türk İşbirlii hem Koordinaţiya Agenstvosu (TİKA) yardımınnan Zagreb boşnak azınnıkları Konseyi (ZAVNOBİH) tarafından hazırlanan bu sıranın açılışına Türkiye Zagreb Büükelçisi Yavuz Selim KIRAN, TİKA Başkan yardımcısı Dr. Mahmut ÇEVİK, Bosniya-Gerţog Zagreb Büükelçisi Elma Kovacevic BAJTAL, Zagreb boşnak azınnıklaı Konseyin (ZAVNOBİH) Başkanı Armin HODZİC hem sıradan insannar katıldılar.

Günnerin açılışında söz tutan TİKA Başkan yardımcısı Dr. Mahmut ÇEVİK dedi: "TİKA hem Türkiye, bir yandan krizislı bölgelerä hızlı hem gumanitar yardım yaparkan, öbür yandan uyguladıı proektlarlan global barışa hem uslulaa katkı saalêêr". Canabisi urguladı, ani TİKA tarafından Horvatiyada 116 proekt ömürä geçirildi hem kayıl oldu onunnan, ki boşnaklar, sayıp olduu paalılklarlan, dünneydä barışa katkıda bulundular.

Bosniya-Gerţog "Devlet günü" sayılêr 1943-cü yılın Kasımın 25-şi, açan Milli kuruluş antifaşist Konseyin (ZAVNOBİH) ilk oturuşu oldu.

Etkinnklär zamanında TİKA Başkan yardımcısı Dr. Mahmut ÇEVİK hem Türkiye Zagreb Büükelçisi Yavuz Selim KIRAN Zagrebta TİKA tarafından yapılan soţial proektların açılışlarını da yaptılar. Onnarın arasında 148 yıllık "Petar Zrinski" pedagogika şkolasını "Hepsi uurda klasların potenţial gücünü geliştirmä proektın" açılış sırası hem 750 kişilik "Azis YUSUF" adına yaşlılar evin potenţialını geliştirmä proektın başarılması sırası vardılar.

İzmirdä "Balkan Mediya Forumu"

TİKAnın hem YTBnın yardımınnan Türkiyenin İzmir kasabasında Kırım ayın (dekabri) 9-da oldu "Balkan Mediya Forumu", neredä pay aldılar Balkannar hem Azerbaycan presasının zaametçileri.

"Balkan Mediya Forumu"na katıldılar Kosova, Bosniya-Gerţeg, Azerbaycan, Germaniya, Arnautluk, Kara Daa devleti, Romınya, Serbiya, Bulgariya hem Poyraz Makedoniya memleketlerindän mas-mediya kuruluşlarının temsilcileri.

Forumda, gazetacılardan kaarä, söz tuttular İzmir Valisi Süleyman ELBAN, TİKA Başkan Yardımcısı Dr. Mahmut ÇEVİK, YTB Başkan Yardımcısı Abdulhadi TURUS, Büükelçi Naciye Gökçen KAYA hem başkaları.

Kasımın 18-dän beeri Ankarada, Türkiyenin üüredicili, saalık hem turizma zenginniklerini içinä alan, "ATO Congresium Travel Expo Ankara Sergisi" geçti. Sergidä Balkan stendı da açıldı, angısı, başka stendlarlan bilä, TİKA Başkan yardımcısı Dr. Mahmut ÇEVİK tarafından bakıldı.

Azerbaycan halk poetı Samed VURGUN

Kasımın 24-dä Azerbaycanın Baku devlet universitetın Kazah filialın "geydar Aliev" adına aktovıy zalında oldu prezentaţiya Prof. Dr. Ali KAFKASYALInın "Səməd Vurğun Milli şairə dair" adlı kiyadına.

Nicä bildirdi "Ana Sözü" redakţiyasına kiyadın avtoru hem Erzincan Binali YILDIRIM Üniversitetın türk dili hem literaturası kafedrasının profesoru Prof. Dr. Ali KAFKASYALI, bu kiyat deirndän annadêr ilk Azerbaycan halk poetı, dramaturgu, publiţistı, bilgiçi, kritii, cümne hem kultura insanını, yazıcıyı Samed VURGUNu hem açıklêêr bu büük poetın hem yazıcının yaratmalarının derindän hem her taraftan aaraştırmasının özelliini.

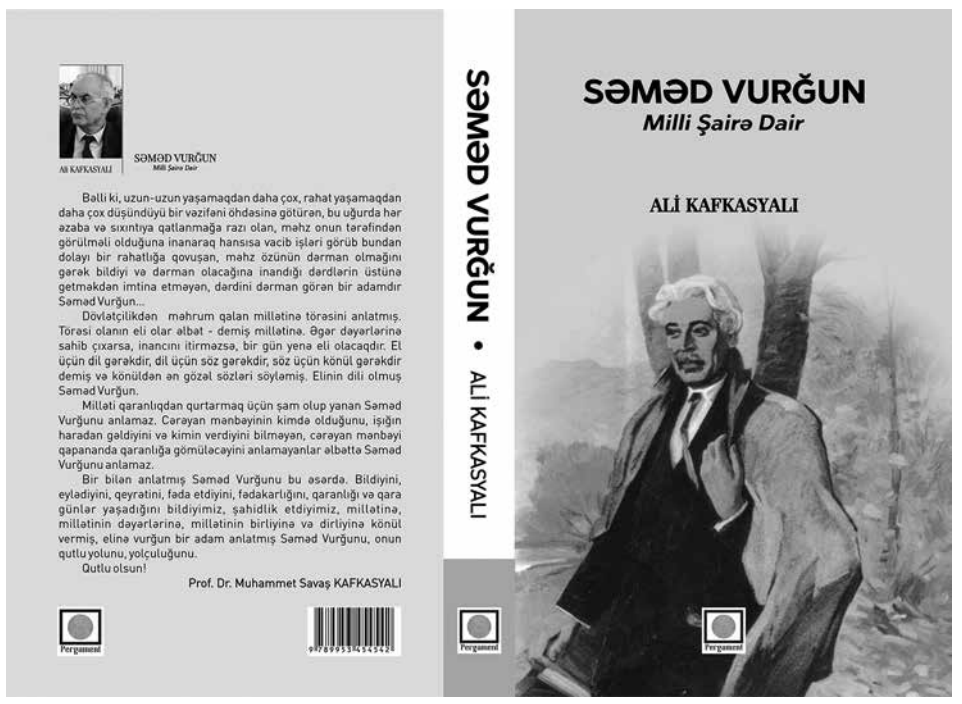

Sonu. Çeketmesi 2-ci sayfada dünnädan yazılardılar: bütün Sovetlär Birliin türk respublikaları hem Ukrayna, Türkiye, Franţiya, Şveyţariya, İzrail, Kanada, Amerika hem başka. Belli ki en çok yazılardılar Azerbaycandan.

Gazetayı hazırlarkana hiç bilmeyän başka işlän karşılaştım – LİTlan. Lit – bu ţenzura. Ama onu da dişli çözdüm. Gittim LİT nomerını almaa, adam bana deer, ani annamêêr ne yazılı gazetada. Da teklif etti statyaları rusçaya çevirelim. Bän da teklif ettim ona tutsunnar çevirici da çevirsinnär, istärsalar. Son-sonunda sordu: «Антисоветчины и военных секретов нет? Ну, хорошо вот тебе номер лита».

Hep bölä olduydu, açan bän başladıydım televideniyada "Bucaan dalgası"nda işlemää. Bän bilmärdim, ani kameralardan onnar siirederlär ne olêr studiyada. Bu işä bakardı bir adam, laabı Stratan. Adam kusurluydu. Çekettik kolveriы yazmaa, bir da studiyada peydalanêr o: «Прекратить съемки!» Sorêrım: «Почему?» «Мы ничего не понимаем, о чем вы говорите. Будете задавать вопросы на русском» Bän dedim: «Этого не будет!» O: «Ко мне в кабинет!» Bana ne, var nicä kabineta da gitmää! Bana para ödämeerlär, bän ştatta diil. Girdik kabineta. Çeketti: «Вы понимаете, что там может быть что-то аполитичное?» Bän ölä cuvap ettim: «У меня такой же партбилет, как и у вас. И я им тоже дорожу. Поэтому будет так как есть – все на гагаузском!» Ölä da oldu.

Bölä işledik. 1990-cı yılda biz, "Sovetskaya Moldaviya" gazetasından ayırılıp, kendi başına gazeta olduk. Başladık kendimizä işlemää. Moldova Pravitelstvosu kurucuydu, ama bizä para vermäzdi. Lääzımdı kendimiz kazanalım. Da te ozaman Azerbaycan 46 bin ekzemplera yazıldı. Bununnan dill salt bizi kurtardı, ama verdi kolayını, "Ana Sözü"nä ek olarak, uşaklar için "Kırlangaç" adlı bir jurnal kurmaa hem çıkarmaa.

Açan "Ana Sözü"n tirajı 76 bini geçti hem Sovetlär Birlii daaldı, bizi "Halklar arası gazetalar katalogundan" çıkardılar. Nicä vardı nicä bir gagauzça gazetanın tirajı olsun taa büük, nekadar bir moldovanca yada rusça gazetanın!? Yanılmarsam ozaman onnar 55 bini geçmäzdilär.

"Ana Sözü" gazetası yazêr gagauzları gagauzlar için hem bütün dünnää için. Biz almêêrız internettan haberleri da dolduralım gazetamızı. Biz gagauzlardan gagauzlar için yazêrız. Haliz gazetacılık dooru yazmaa, herbir işi erinä, dooru erinä koymaa, aslısını annatmaa – ozaman o gazeta yaşêêr. Hem açan islää yardımcıların var.

Kaç kerä gazeta kapanma kertiinä geldi. Ama saa olsunnar hepsi kim bizä yardımcı oldu. İlkin, sovet vakıdında Azerbaycan. Sora da, sovetlär daaldıynan, Türkiye hem onun TİKAylan YTB kuruluşları.

Neçin Gagauziyada gagauz dilindä başka gazeta yok? Açıldı çok. Ama tezicik kapandılar. Hepsi açıldı Türkiyedän para almaa deyni. Ama açan para kesildi – hepsi kapandı. Biz kapanmadık. "Ana Sözü" 30 yıl çıkêr! Kimär kerä bölä gözäl çıktı, kimär kerä kara-biyaz, kimär kerä sekiz sayfa, kimär kerä dört. Ama gazeta durmamayca çıktı. Pek büük zorlukları aştık. Kimär kerä tipografiya bizi aylarlan veresiya basardı. Ama biz çıktık hem ayakta kaldık.

"Ana Sözü" gazetası lääzım yaşasın hem çıksın, herliim Gagauziyada varsaydı gagauz dili. Ama öndercilerä gagauz dili diil lääzım, onuştan sanmêêrım, ani Gagauziyada çıkacek başka bir gagauzça gazeta. Zerä kuvet korkêr gagauz dilindän. Kuvettä bulunannar gagauzça bilmeerlär. Herliim Gagauziyada gagauz dili kalkınırsa, onnar kuvetsiz hem işsiz kalaceklar. Onuştan, onnar hepsini yapêr, ani gagauz dili körlensin.

Bizim en büük problemamız, ani şkoladan ötää bizä İZİN vermeerlär gagauz dilini kullanmaa.

Hem taa bir iş. Kuvettä bulunannar isteerlär istoriya onnardan çeketsin. Onuştan onnaradan hepsini yok ederlär hem unutturêrlar. Neçin unuduldu büük gagauz halk artistı İon BASS hem sade yazılêr, ani o bulgarmış? Neçin birerdä istämeerlär yazmaa, ani anılmış moldovan türkücüsü Nikolay SULAK gagauzdu? Var videolar neredä o kendisi deer: "Bän gagauzum!"

Neçin bunu yapêrlar? Diil lääzım bişey hem kimsey üzä çıksın, da ozaman var nicä demää: "Gagauzlarda bişey yok! Gagauzlar millet diil. Gagauzların istoriyası yok. Gagauzların dili – Türkiye türkçesi. Gagauzlar bişey!"

Gazetacılık bu büük cuvapçılık hem sorumnu iş. Gazetacılık zor bir iş! Seni kuvettä bulunan hiç bir yalancı sevmeer, zerä sän yazêrsın doorusunu, sän bakêrsın başka bakışlan, annadêrsın insana yalancıların yaptıklarını. Onnar sa bizi sadä darmadaan ederlär. Yalancılıı bitlemää deyni lääzım sade aslıyı yazmaa, doorusunu yazmaa. Ozaman yalancılıı kökleyecez.

Bakın çıfıtlara – bütün dünneydän toplêêrlar trofa-trofa kendi insannarını. Onnar büük halk. Onnar dirilttilär kendi ölü dilini – ivritı. Onnarın, bekim, 30% biler o dili, ama 100% çıfıtlar kendilerini çıfıt duyêrlar. Ye biz!? Kaçımız biz kendimizi gagauz duyêrız?

Şindi taa bir aslı iş için sölemää isteerim. Gagauzların latiniţayı geçmesini 1988-ci yılda başlattı "Ana Sözü" hem o da onu başa çıkardı. Taa ikinci nomerdän biz yazdık, ani lääzım geçmää latiniţaya. Başladık insanı buna hazırlamaa. Tiparladık alfavitı hem yavaş-yavaş kimi başlıkları latiniţada yazmaa başladık. Sora da bütün gazetayı latiniţaylan çıkardık.

Açan 1990-cı yılda oldu I-ci gagauz dilindä olimpiada biz, "Ana Sözü" gazetası olarak, aldık kristal vaza da baaşladık onnarı Olimpiadada enseyennerä. Vazalarda yazıyı taa ozaman yazdık latiniţada.

Bizä karşı bu uurda çok gittilär. Gavril GAYDARCI da, Lüdmila POKROVSKAYA da, Mariya MARUNEVİÇ ta, başkası da. Lüdmila POKROVSKAYA yazardı, ani «переход на латиницу приведет к отуречиванию гагаузского языка». Da sora, açan biz toplandık İvan Födoroviç KOSTANDOGLUda kabenetta da kablettik latiniţa için orfografiyayı, ani hazırlamıştı Dionis TANASOGLU, da Moldova Parlamentı hazırdı artık latiniţa için zakonu kabletmää, tezicik peydalandı kalanı hem Lüdmila POKROVSKAYA, zerä orda vardı para kokusu, da avtorluu çaldılar. Bu aslısı. Ama, ani gagauz yazısın latiniţayı vermiş Lüdmila POKROVSKAYA bu büük bir yalan.

Açan lääzım oldu latiniţaya geçmää, Komradın 1-ci liţeyindä topladılar gagauz dilindä üüredicileri. Biz da geldik Moldova üüredicilik ministrusunun yardımcısınnan İvan Födoroviç KOSTANDOGLUylan. Da ozaman Mariya MARUNEVİÇin hem Stepan TOPALın izininä görä, benim güüsümä "kalaşnikov" avtomatını dayayıp, ilktän zala brakmadılar.

Bän "Ana Sözü" gazetasının baş redaktoru olarak herzaman işlämedim. Bän ayırıldım gazetadan 1994-tä. Hem ayırıldım ondan, ani diil ani bän istedim ayırılmaa. 1994-tä hepsi gazetalar başladı batmaa. Ama "Ana Sözü" zengindi. Bizdä vardı para, vardı 15 ton gazeta kiyadı, vardı 1 tondan zeedä jurnal için ofset kiyadı, vardı maşinkalar, fotolaboratoriya hem taa çok paalı işlär.

Bunu istämärdim açıklamaa, ama 1994-tä bana karşı yapıldı bir devrim. Bän istämärdim gazetayı çevirmää Türkiye türkçesinä. Benim vardı bir yardımcıykam Sona ADİEVA. Bän bilmärdim, ani KGB almış onu elä. Vardı valkaneşli bir Bozbey KêGêBist. Bozbey kabletmärdi, ani gagauzça var. Bän çıkêrım komandirovkaya yada otpuska. Kalêr Sona Adieva, gazetayı hemen geçirer Türkiye türkçesinä.

Bän şindi hazırlêêrım bir kiyat da işlerim gazetanın podşivkasınnan. Taa baktıynan gazetaya bilerim bän mi onu imzaladım osa Adieva mı. Bän redakţiyadan çıkarttıydım Adievaya bir 2 odalı kvartira. Da hiç beklämärdim, ani arkamdan uracek. Ani eşinmelär başladı bän annardım. Ama onnar umurumda da diildi.

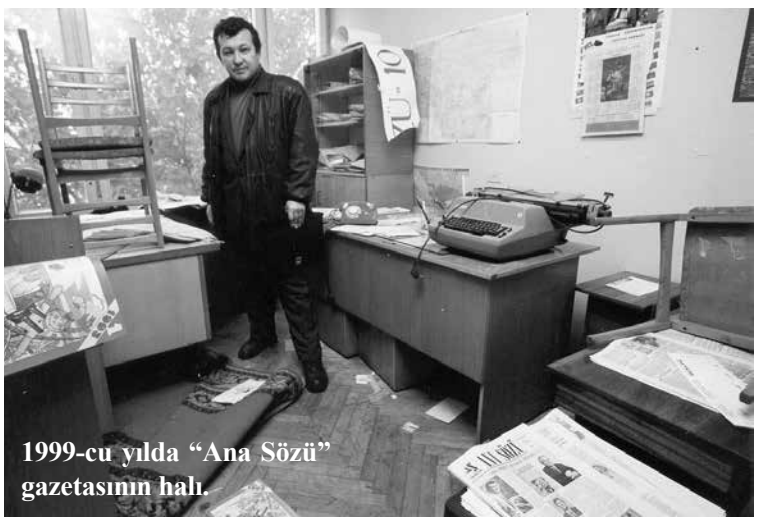
1999-cu yılda "Ana Sözü" gazetasının halı.

Bir günü gelerim işä hepsi kapular damgalı. OBHSS (otdel borbı s hişçeniyami soţialistiçeskoy sobstvennostyu) onnarı urmuş. Adamnar karşladılar beni. Sorêrım: «Кто Вы такие?» Gösterdilär dokumentlerini hem deerlär: «Поступила жалоба и мы должны обыскать кабинеты!» "İslää!" – kayıl oldum bän da teklif ettim ilkin benim kabinetımı yoklasınnar. Sora kalanını hem buhgalteriyayı bitkiyä braksınnar. Lääzımdı gazeta çıksın. Buhgalteriyada sa onnarın işi uzundu.

Girdik adamnan benim kabinetimä. Sordum: "Nedän bu iş peydalandı". Adam söledi, ani onnara gelmiş bir kiyat, angısının altında gazetada işleyennär hepsi imza atmış hem orada yazılıymış, ani bän türlü yolsuzluklar yaparmışım.

Birkaç gündän sora OBHSS kendi işini başardı. Yaptı akt. Belliki, yolsuzluk bişey bulunmadı. Yoktu neredän bulunsun da. Bunnar uslanmêêr. Hep ölä bir kiyat finans ministerliinä yazêrlar. Hadi oradan da proverka. Genä bişey bulunmadı. Bunnar Sofprofa (Sovet profsoyuzov) yazêrlar. Ha oradan da proverka. Son-sonunda taa prezident Mirça Snegura yazmışlar. Oradan proverka gelmedi, sade telefondan sordular durumu. Bu dokumentlerin çoyu şindi da bendä bir kara papkada toplu. Bän ona "Kara papka" deerim.

Hepsi bu eşinmeklär başladıynan, bän topladım hepsini kabinetimä da dedim: "Sizi sokaklardan, maazalardan topladım. İnsan yaptım. Bän ayırılêrım. Bilerim, ani bän gittiynän bütün varlıı iyeceniz hem darmadaan edeceniz da sora genä sokaklarda yuvarlanacenız hem maazalara geeri gideceniz. Da ozaman bän geeri dönecäm, da gazetayı enidän alacam, ama orada sizin eriniz olmayacek". Bununnan dedim gitsinnär da, proverkalar bitincek, işinä baksınnar. Kendim sa verdim zayavleniya iştän çıkmaa deyni, ama orada yazdım, ani 55 gündän sora. Proverkalar beni kabaatlı bularsalar, ozaman, zakona görä, esabını veriym. Proverkalar bittiynän, bişey bulmayıncak, gazetadan ayırıldım.

Bunnar birkaç ayın içindä gazetayı idilär da sora çil gibi daaldılar. O arada Moldova Premyer-ministrusu oldu Sangeli da alındı karar heptän gazetayı kapamaa.

Birkaç yıl orada işledi Nikolay Baboglu, ama ozaman o gazeta zakonsuz çıkardı. O tiparlardı üçüz ekzemplär bir özel tipografiyacıkta. Gagauzlar kabletmärdilär o gazetayı. Onnardan birkaç verärdi TC Büükelçiliinä hem TİKAya hem da ATATÜRK bibliotekasına. Okadar. Kalanı bir tepedä durardılar. O tepeleri şindi da koruyêrım. Sabaa demesinnär, ani vardı başkası da, ani çıkarardı gazetayı.

Açan bän 1999-cu yılda "Ana Sözü" gazetasını geeri aldım, orada kalmıştı 4 odadan bir, birkaç veran skemnnä hem masa hem bir da maşinka. Bölä işlär. Çekettim ondan, ani lääzımdı devlet predpriyatiyasına "Ana Sözü" gazetasına likvidaţiya yapmaa. Onu yaptım da sora açtım "Ana Sözü" gazetasını nicä SRL. Genä bişeydän başlayıp büün genä üç binä çıktık. Aslısı bu.

Taa bir iş. Kim ne därsä desin, ama lääzım kabletsinnär onu, ani "Ana Sözü"n en büük rolü oldu onda da, ani Gagauz Respublikası kuruldu hem gagauzlarda büün devletlik var. Ama bu ayırı bir tema hem kendi aaraştırmacılarını bekleer.

Hem bikidä bi olay, ani oldu hem "Ana Sözü" gazetasının paalılıını açıklêêr. Bän maşinama yolcu almêêrım, zerä arkada hepsi: fotoaparat, diktofon, su, imäk, rubalarım. Bir günü Kongazdan Komrada yollanêrım. Avşam üstüydü. Yaamur çisemää başladı. Avtostanţiyada bir sürü insan vardı. Hepsi ellerini kaldırêrlar. Durgundum. Önä etiştirdi pinmää bir genç çocuk. Sordum: "Nereyi gidersin?" "Kirsovayadan!" – dedi da, bana dönüp sordu. – Siz Todur ZANET mi?" "Bänim!" O ilerletti lafı: "Benim dädumda toplu hepsi "Ana Sözü" podşivkası". Sordum dädusu kim. Başküüyünä hızlı etiştik. Maşinadan çıkaceykana bu çocuk dedi: "Dädum deer bana oku "Ana Sözü"nü, salt orada aslısı dooru yazılı!" Da çıktı. Bu laflar bana ölä kanat verdi!!!

Bitkidä isteerim okumaa bir dörtlük, ani büün yazdım Gagauz halkına:

Halkım, bän senin askerin!
On da bän, bin da bän – hepsi sendän!
Kalanı kendimdän, kalanı bendän,
Derin kökümdän, Oguz dedemdän,
Ana Dilimdän hem Ana südündän!

Asker olmaa zor, ama yok bişey – ayaktayız! 30 yaşında bändim – duudu "Ana Sözü"! 60 yaşında bän oldum – "Ana Sözü" 30 yaşında oldu! Bekleyecez 90-nı hem 60-şı!

Komrat, 22.08.2018 y.

Lițeydä romın dili hem literaturası için laf gitti

Kasım ayın 30-da Kongaz Todur Zanet adına teoretik lițeyindä oldu bir buluşma, neredä romın dilindä laf gitti romın dili hem literaturası için. Buluşmada pay aldılar Moldova yazıcılar Birlii başı Teo KİRİAK (Teo CHİRİAC) hem yazıcı Todur ZANET.

Yazıcı, poet hem publițist Teo KİRİAK buluşmada annattı memlekettä romın dilin hem literaturasının önemni olduu için, söledi nicä çalışêr Moldova yazıcılar Birlii, ne uurlarda örüyer literatura hem baaşladı Todur Zanet adına teoretik lițeyin bibliotekasına moldoban klasika yazıcıların hem poetların kiyatların hem da Moldova yazıcılar Birlii jurnalını.

Todur ZANET tä, romın dilindä lafederäk, annattı Mihay EMİNESKUnun "Luçafar" hem "Çezara" yaratmaklarının gagauz dilinä çevirmesindä çalışmaları için hem da urguladı uşakların, ana dilindän kaarä, romın dilinin bilmesinin önemniini.

Buluşmada üürencilär iki dildä (hem romınca, hem da gagauzça) okudular o günkü lițeyin musaafirlerinin peetlerini. Üürenciykalar Nina GURAN hem Zinaida DOYKOVA, üürediciykalarınnan barabar, çaldılar romınca iki türkü.

Bundan kaarä üürencilär yazıcılara ölä gözäl hem çemrek soruşlar sordular, ani vardı nicä pek mayıl olmaa soruşların derinniinä hem üürencilerin gözäl romıncalarına. Sıranın zamanında yazıcılara deyni lițeylän, onun bibliotekasınnan hem muzeyinnän bir tanışma ekskursiyası da yapıldı.

Bu buluşmayı hazırladılar lițeyin romın dilindä hem literaturasında üürediciykaları Praskovya PEYU hem Anastasiya TOMAYLI, belliki lițeyin direktoru Mariya Dimitriyevna ÇEBANOVA hem Akademik Todur ZANETin yardımcı zaametlerinnän dä.

Buluşmada pay aldılar 10, 11 hem 12-ci klasların üürencileri, lițeyin direktoru hem lițeyin romın dilindä hem literaturasında üürediciykaları Lüdmila DOYKOVA, Svetlana KIRBIYIK hem Mariya ÇEBANOVA.

Kırım ayın 5-dä Dünnää Türk kafesi günü bakıldı

"Çudo deti" ansamblisinä eni kostümnar baaşlanıldı

Çadır kasabasının "Çudo deti" halk oyunnarı ansamblisinä geçän afta eni oyun kostümnarı hem çocuklara (don, gölmek, kuşak, jiletka) hem da kızlara (fita hem fistan) baaşlandı.

Nicä açıkladı Gagauziya kultura Upravleniyası bu kostümnar için para Regional bücetından alınmış.

"Çudo deti" halk oyunnarı ansamblisi kuruldu 2007-ci yılda hem bulunêr Çadır kasabasının birleşik kultura Merkezindä. Ansamblinin öndercisi – Tatyana YALAMA.

"ANA SÖZÜ" Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu "ANA SÖZÜ" S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta "Universul" basım evindä basılêr
Tiraj – 3020 ekz. Sımarlamak No: 1810

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com